

UZAKTAN EĞİTİMDE KALİTE GÜVENCESİ EK RAPORU

ORTA DOĐU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Misyon ve Stratejik Amaçlar

1.1 Misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedefler

Uzaktan eğitim hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik stratejik amaç ve hedefler ilk olarak **ODTÜ 2011-2016 Stratejik Plan**'ında yer almıştır. Bu plan ile "üniversitemizin uzaktan eğitim stratejisi ve altyapısının geliştirilmesi", "sanayi ve toplumun ihtiyaçları doğrultusunda uzaktan eğitim sertifika programlarının geliştirilmesi" ve "lisans ve lisansüstü uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesi için değerlendirmeler yapılması" amaçlanmıştır (Kanıt 1.1.1).

Üniversitemizin **2018-2022 Stratejik Plan**ında yer alan (Kanıt 1.1.2) Amaç 5. Hedef 5.7 ile belirtilen "yenilikçi öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile öğretim teknolojilerinin kullanımının, öğretim materyalinin üretim ve paylaşımının yaygınlaştırılması" kapsamında belirlenmiş olan performans göstergeleri de 6 aylık dönemlerde takip edilmekte, Stratejik Plan Değerlendirme Raporlarında yayınlanmaktadır. **2019 yılı Değerlendirme Raporunda** (Kanıt 1.1.3) hedeflere ulaşabilmek için gerekli faaliyetler gerçekleştirilmekte ve Stratejik Plan İzleme Raporlarına aktarılmaktadır. (Kanıt 1.1.4)

Stratejik Plan'da da yer alan **Açık Ders Malzemeleri (ADM) Portal**(Kanıt 1.1.5) (<https://ocw.metu.edu.tr>) ve üniversitenin öğrenme yönetim sistemi olan **ODTÜClass** uygulaması (Kanıt 1.1.6) (<https://odtuclass.metu.edu.tr>) diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır. Açık Ders Malzemelerinde bulunan bazı dersler YÖK Dersleri Platformu'nda da yer almaktadır (Kanıt 1.1.7).

ODTÜ'de sürdürülen eğitimin, teknolojiyle zenginleştirilmesine yönelik, "İnternete Dayalı Eğitim Asenkron (IDEA)", "Sağlık Bilgi Sistemleri Temel Sertifika Programları" gibi uzun yıllardır sürdürülen çalışmalar da bulunmaktadır (<https://www.metu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-programlari>). Derslerin İnternet üzerinden desteklenmesi için teknik altyapının sürekli iyileştirilmesine yönelik politika ve uygulamalar her yıl **Bilişim Komisyonunda** değerlendirilerek alınan kararlar doğrultusunda iyileştirmeler gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler ve Öğretim Elemanlarına teknoloji destekli öğrenme ortamlarını kullanmak üzere 2009 yılında **Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi** kurulmuştur (<https://its.metu.edu.tr/>).

1.2 Kalite güvencesi, eğitim öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi politikalar

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi 14 Temmuz 2020 tarihinde yapılan Senato toplantısında alınan karar ile (Kanıt 1.2.1) Rektörlüğe bağlı "**Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (UZEM)**" ne dönüştürülmüştür. (www.odtuzem.edu.tr). UZEM Yönetim ve Danışma kurulları (Kanıt 1.2.2) ile çevrim içi toplantılar gerçekleştirilerek (Kanıt 1.2.3) uzaktan eğitim konusunda misyon ve vizyon belirlenmiş, stratejiler tartışılmıştır (Kanıt 1.2.4).

ODTÜ Uzaktan Eğitim vizyonu;

"Eğitimde, farklı öğretim teknolojilerinin uygulanması ve kullanılmasını bir toplumsal sorumluluk projesi olarak algılayarak, özellikle e-öğrenimin üniversitemizde ve ülkemizde öğrenciler ve öğretim görevlileri tarafından kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır."

ODTÜ Uzaktan Eğitim misyonu;

" Temel misyonumuz üniversitemizde verilen eğitimde öğretim teknolojilerinin, özellikle de e-öğrenimin kullanımına destek vermektir. Bunu aşağıdaki etkinliklerle gerçekleştireceğiz:

- Tezsiz yüksek lisans, sertifika programları gibi e-öğrenimin ihtiyaç duyulduğu alanlara yönelik çalışmalar yaparak,
- Ulusal ve uluslararası projeler başlatıp, koordine ederek- Yurt dışı üniversiteler ve araştırma kurumları ile düzenlenecek karşılıklı seminerlerde bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlayarak,
- İstekli öğretim elemanlarının katılabileceği etkili öğretim seminerlerini düzenli olarak yaparak,
- Lisans ve lisansüstü programlardaki seçilecek derslerin e-öğrenim yoluyla verilmesine gerekli desteği vererek,
- Öğretim teknolojisi (Instructional Technology) ve bilgisayar teknolojilerinin öğretim ortamlarında

kullanımı konusunda akademisyenlere ve öğrencilere teknik destek vererek."

Pandemi döneminde uzaktan eğitimin uygulanmaya başladığı Mart 2020'den itibaren öğretim elemanları ve öğrenciler için kullanımı kolay, bu dönemde ihtiyaç duyulan senkron ve asenkron araçların bulunduğu uygulamalar geliştirilmektedir. Bu çerçevede ağırlıklı olarak pandemi sürecinden önce de örgün eğitimi desteklemek için yoğunlukla kullanılmakta olan Öğretim Yönetim Sistemi olan **ODTÜClass** üzerinde makinalarda sınav sunucuları ayarlanması, canlı ders eklentileri kurulması gibi geliştirmeler yapılmıştır (Kanıt 1.2.5). Ayrıca uzaktan eğitim sistemlerinin çalıştığı sunucularda işlemci türü, depolama alanı ve hafıza (RAM) iyileştirmeleri yapılmıştır. Webex, çevrim içi eğitime geçildiği günden itibaren kullanıma hazır. Zoom uygulaması öğretim üyelerinden gelen talepler doğrultusunda, Üniversite tarafından alınarak, kullanıma açılmıştır (Kanıt 1.2.6). Pandemi sürecinden sonra da ODTÜClass'ın sürdürülmesi için gerekli altyapı hazırlıkları yapılmaktadır.

Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde kullanılan sistemlerin birincil kullanıcısı olan öğretim elemanlarına **anket** uygulanmış ve dönem içi tecrübeleri ile beklentileri sorulmuştur (Kanıt 1.2.7). Anket sonuçlarına göre Güz döneminde uygulanacak uzaktan eğitim politikaları şekillendirilmiştir.

Uzaktan öğretim yöntemleri ile sürdürülecek ve standart harf notu sisteminin uygulandığı **2020-2021 Güz Döneminde**, öğrencilerin yerleşke ortamında değilken ders süreçlerini aksaklık yaşamadan takip edebilmelerini desteklemek amacıyla tüm duyuru ve gelişmeler <http://odtuzem.metu.edu.tr/> sayfasından takip edilebilmektedir (Kanıt 1.2.8). Buna ek olarak, Rektörlük tarafından e-posta yoluyla yapılan genel duyurular ile tüm iç paydaşlar süreç hakkında güncel olarak bilgilendirilmektedir (Kanıt 1.2.9).

1.3 Kurumsal performans yönetimi

Üniversitemize ait tüm kurumsal performans göstergeleri **Strateji ve Kalite Yönetim Bilgi Sistemi** (<https://skybis.metu.edu.tr/>) üzerinden takip edilmekte ve raporlanmaktadır. Üniversitemizin 2018-2022 Stratejik Planında yer alan A5.H5.7 hedefi (Yenilikçi öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile öğretim teknolojilerinin kullanımının, öğretim materyalinin üretim ve paylaşımının yaygınlaştırılması) doğrultusunda performans göstergeleri belirlenmiştir (Kanıt 1.3.1). Bunlardan bir tanesi uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin desteklenmesi için belirlenmiş olan "ODTÜClass kullanan öğretim üyesi oranı" göstergesidir ve takip edilmektedir (Kanıt 1.3.2).

Hazırlık çalışmalarına 2021 yılı Ocak ayında başlanacak olan ODTÜ 2023-2027 Stratejik Planı'nda uzaktan eğitim konusunun yer alması planlanmaktadır. Bu doğrultuda geliştirilecek olan yeni performans göstergeleri SKYBİS'e aktararak üniversite/ fakülte/ bölüm düzeylerinde takibi sağlanacaktır.

Misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedefler

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçlerine ilişkin olarak; stratejik plan kapsamında stratejik amaç ve hedefleri gerçekleştirmek üzere yapılan olgunlaşmış, sürdürülebilir uygulamalar kurumun tamamında benimsenmiştir; kurumun bu hususta kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt1.1.1_AltÖlçüt1.1.ODTUSP2011-2016Syf38.pdf](#)
- [Kanıt1.1.2_AltOlcut1.1.ODTUSP2018-2022Syf89.pdf.pdf](#)
- [Kanıt1.1.3_AltOlcut1.1.ODTUSP2019DeğerlendirmeRaporusyf21.pdf.pdf](#)
- [Kanıt1.1.4_AltOlcut1.1.SPIzlemeRaporuSKYBİSEkranGoruntusu.pdf](#)
- [Kanıt1.1.5_AltOlcut1.1.AcikDersMalzemeleriPortal.pdf](#)
- [Kanıt1.1.6_AltOlcut1.1.ODTUClass.pdf](#)
- [Kanıt1.1.7_AltOlcut1.1 Açık Ders Malzemeleri Listesi.pdf](#)

Kalite güvencesi, eğitim öğretim, araştırma geliştirme, toplumsal katkı ve yönetim sistemi

politikaları

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan eğitim politikalarının kurumun diğer faaliyet alanlarına (kalite güvencesi sistemi, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı, yönetim sistemi) ilişkin kurumsal politikalarla ilişkileri kurulmuş ve politikalarındaki bu bütüncül yapı iç kalite güvence sistemini yönlendirmektedir; sonuçlar izlenmekte ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanit1.2.1_AltOlcut1.2.ODTU_UZEM_Senato_Kararı.pdf](#)
- [Kanit1.2.2_AltOlcut1.2.UZEM Danışma ve Yönetim Kurulu Listesi.pdf](#)
- [Kanit1.2.3_AltÖlçüt1.2.UZEM Yönetim ve Danışma Kurulu Toplantı Notları.pdf](#)
- [Kanit1.2.4_AltÖlçüt 1.2.UZEM Misyon ve Vizyonu.pdf](#)
- [Kanit1.2.5_AltÖlçüt1.2.ODTUClassKurulanEklentiler.pdf](#)
- [Kanit1.2.6_AltOlcut1.2. Zoom Lisansı Aktivasyonu.pdf](#)
- [Kanit1.2.7_AltÖlçüt1.2.Anket Formu_Uzaktan Eğitim Öğretim Üyesi Anketi.pdf](#)
- [Kanit1.2.8_AltÖlçüt1.2.UZEMWebSayfasıDuyuruları.pdf](#)
- [Kanit1.2.9_AltÖlçüt1.2.GenelDuyuru_2020-21AkademikYılıGüzDönemiEğitimÖğretimYöntemi.pdf](#)

Kurumsal performans yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan eğitim süreçlerinin tümüyle ilişkili olarak performans göstergeleri ve anahtar performans göstergeleri belirlenmiştir. Ancak bu göstergelerin izlenmesi sistematik olmayan ve uzaktan eğitimin tüm bileşenlerini kapsamayan şekilde yapılmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanit1.3.1_ItÖlçüt1.3.A5.H5.7.PG5.7.4.PerformansGöstergesiveSonuçları.pdf](#)
- [Kanit1.3.2_AltOlcut1.1.SPIzlemeRaporuSKYBISFaaliyetGirişEkranı.pdf](#)

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

2.1 Programların tasarımı ve Onayı

2020-2021 eğitim öğretim yılı **güz** döneminde Üniversitemizdeki tüm derslerin uzaktan öğretim yöntemleriyle sürdürülmesi; uygulamalı saati olan dersler için ilgili dönemin sonunda ek süre tanınması konusunun pandeminin seyrine göre yeniden değerlendirilmesi kararı Üniversite Senatosunda oy birliği ile alınmıştır (Kanıt 2.1.1). Bu kapsamda uzaktan eğitim altyapısı geliştirilmiş, senkron araçların kapasite ve alternatifleri artırılmış, asenkron öğretimin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi için Öğrenme Yönetim Sistemi'nin altyapısı güçlendirilmiştir.

Uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen dersler için gerekli çevrim-içi ders kaynaklar/etkinlikler öğretim üyeleri tarafından hazırlanmaktadır. Öğretim üyelerine ve ihtiyaç bildiren öğrencilere bu doğrultuda gerekli altyapı desteği sağlanmış, bölümlerin farklı ihtiyaçlarına yönelik taleplerini üst yönetime sunmaları sağlanmıştır (Kanıt 2.1.2). Gelen geri bildirim talepleri doğrultusunda Öğrenme Yönetim Sisteminde bölümlerin farklı gereksinimlerine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Yürütülen çalışmalar dâhilinde, öğretim elemanlarımızın ve birimlerimizin gereksinim duydukları yazılım ve donanımlara yönelik bilgiler de toplanmış; iletilen talepler, bütçenin uygunluğu, talebin uzaktan öğretime etkisi gibi kriterler kapsamında değerlendirilmiştir (Kanıt 2.1.3). Yapılan değerlendirmeler neticesinde mümkün olduğunca tüm talepler karşılanmaya çalışılmış, aşağıda sıralanan kaynak ve ekipmanlar temin edilerek ilgili birim ve bölümlere iletilmiştir:

- 1-Üniversitemiz Disk Alanının Artırılması,
- 2-Zoom Video Konferans Yazılımı (2.500 kullanıcı),
- 3-Video Kayıt ve Düzenleme Programı FilmScrn,
- 4-Adobe Creative Suit,
- 5- Çizim Tabletleri,
- 6-Ders videolarının çekimi için gerekli diğer donanım ve yazılımlar.

ODTÜClass'ın sunduğu önemli hizmetler ve açıklamaları şu şekildedir:

Öğretim araçları: Tartışma panoları, etkinlik/ödev yükleme alanları, otomatik notlandırma, içerik yönetimi ve aktarılması, içerik oluşturma ve her-yerde-her-zaman kaynak ve etkinliklere ulaşma hizmetleri sunar.

Ders içeriği yönetimi: Öğrenim kaynaklarını, etkinliklerini ve değerlendirmelerini kolaylıkla ekleme ve düzenleme olanağı sağlar.

Medya çeşitliliğini destekleyen kullanıcı dostu yapısıyla ilgi çekici kaynaklar: İleri seviye teknik bilgiye ihtiyaç duymadan medya kaynaklarını ekleme ve görüntülüne imkânı sağlar.

Proje tabanlı ve gerçeğe dayalı öğrenme deneyimleri: Sistem Wiki, Blog, Google Docs gibi grup çalışmalarına olanak sağlayan araçları ve sunum araçlarını desteklemekte ve hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için bireysel veya grup projelerini organize etmek ve yönetmek için gerekli araçları sunmaktadır.

Öğrenci performansı analitik paketi: Farklı değerlendirme seçenekleri sunar ve değerlendirmelerin farklı yöntemlerle görüntülenmesini sağlar.

İletişim/Görev/Organizasyon yönetimi özellikleri: Duyuru ve hatırlatma gibi hizmetler sunar.

Hazırlık Okulu, Ön-Lisans, Lisans ve Lisansüstü derslerin sınavları ile diğer öğrenci başarı değerlendirmeleri, Lisansüstü programlardaki doktora yeterlilik sınavları, tez izleme komiteleri ve tez savunmaları, "Hukuki açıdan şeffaf, açıklanabilir ve denetlenebilir ilkeler" doğrultusunda olması koşuluyla dijital ortamda yapılmaktadır. ODTÜClass üzerinde tüm dersler açıktır ve kayıtlı tüm öğrenciler de ODTÜClass ile derslerine erişebilir durumdadır. Tüm bölüm ve programlarda ders notları, PPT sunumlar, okuma dosyaları, ödevler ve diğer kaynakları haftalık şekilde öğrencilere sunulmaktadır. Öğrenciler ile ODTÜClass forum servisini kullanılarak asenkron etkileşimli

tartışmalar da gerçekleştirilebilmektedir. Derslerin önceden video kaydını yapıp sunulabileceği çok çeşitli araçlar bulunmaktadır. Ücretsiz ve kolay kullanılabilir seçeneklerden olan Screencast-O-Matic yazılımı ile bilgisayarda anlatılan dersin ekranları ve webcam görüntüleri ile ders videosu hazırlamaya yönelik süreci adım adım anlatan eğitim videoları tüm öğretim elemanları ile paylaşılmıştır.

Öğretim üyelerinin bu süreçteki deneyimleri <https://its.metu.edu.tr/uzaktanegitim/uzaktanegitimdeneymleri/> adresi üzerinden tüm öğretim üyelerine sunulmuştur.

2.2 Ölçme ve değerlendirme

Ölçme değerlendirme araçları **Öğrenme Yönetim Sistemi** üzerinden gerçekleştirilmektedir. Teknolojik desteklere dair kurum içinde bilgilendirme yapılmış, erişime dair destekler oluşturulmuştur. ODTÜClass üzerinden sınav uygulaması örneği <http://odtuzem.metu.edu.tr/> adresinde tüm öğretim elemanları ile paylaşılmıştır (Kanıt 2.2.1).

Öğretim elemanlarına Öğrenme Yönetim Sistemindeki ölçme ve değerlendirme araçları ile ilgili uygulamalı eğitimler verilmiş (Kanıt 2.2.2), öğretim elemanlarının ölçme değerlendirme konusunda deneyimlerini paylaştıkları bilgilendirme videoları çekilmiştir.

Teknolojik altyapıya ölçme değerlendirme araçları ve yöntemleri öğretim elemanlarından gelen talepler doğrultusunda geliştirilip öğrenme yönetim sistemine eklenmiştir. Bu araçlar sayesinde öğrencilerin sınav dışında diğer araçlarla performans değerlendirilmesi yapılabilmektedir. Bu kapsamda **Safe Exam Browser** kullanımı, **Turnitin** entegrasyonu ve bir kullanıcının aynı anda birden fazla oturum açmasının engellenmesi, video tabanlı performans ödevi verilmesi gibi önlemler alınmıştır.

Sınav güvenliğini sağlamak için çevrim içi gözetmenli sınav uygulaması gerçekleştirmek isteyen öğretim elemanlarımıza gerekli araçlar sağlanmış ve öğretim elemanlarına bire bir destek verilmektedir (Kanıt 2.2.3).

Yüksek sayıda öğrencinin kayıtlı olduğu derslerde kullanılmak üzere özel sınav sunucuları kurularak sınavlar esnasında yaşanabilecek performans problemlerinin önüne geçmek için teknik altyapı iyileştirilmiştir.

Öğretim yöntemleri yönüyle ve alternatif değerlendirme metotları konusunda öğretim elemanlarına bilgilendirmeler yapılmaktadır (Kanıt 2.2.3).

Değerlendirme sisteminde öğrencilere mevcut not sistemini ya da Geçti/ Kaldı not sistemini seçme hakkı tanınmıştır. Bu uygulama öncesinde gerekli eğilim yoklaması yapılmış, ilgili paydaşlardan geribildirim alınmış, o doğrultuda hareke geçilmiştir. Geçti/Kaldı not sistemini seçen öğrenciler için dönem ve genel not ortalaması hesaplanmamış ve dönem sonu başarı durumu belirlenmemiştir. Bu not sistemini seçen öğrencilerin başarısız olup tekrar etmiş oldukları derslerin başarısız notları genel not ortalamasından çıkartılarak öğrencilerin başarı durumunu yükseltme imkanı doğmuştur.

Öğrencilerin başarı durumlarının aşağıya düşmemesi için öğrencilere başarısız oldukları dersleri kayıtlarından düşürebilmeleri konusunda imkan sağlanmıştır. Uzaktan eğitim imkânları olmayan öğrenciler izin sürelerine sayılmadan kayıt dondurma imkânı sağlanmıştır (Kanıt 2.2.4).

Programların tasarımı ve onayı

Olgunluk Düzeyi: Paydaşların katılımıyla uzaktan/karma programların tasarımı ve onayına ilişkin uygulamalar sistematik olarak izlenmekte ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.1.1_AltÖlçüt2.1.Uzaktan Eğitim Yapılacağına Dair Senato Kararı.pdf](#)

- [Kanıt2.1.2_AltÖlçüt2.1.UzaktanEğitimSürecindeBölümTalepleri.pdf](#)
- [Kanıt2.1.3_AltÖlçüt2.1. Üniversitemizdeki Uzaktan Öğretim Araçlarımız ile İlgili Yenilikler hk.pdf](#)

Ölçme ve değerlendirme

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma programlarda tasarlanan ölçme ve değerlendirme sistemine ilişkin uygulamalardan elde edilen bulgular sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.2.1_AltÖlçüt2.2.ODTUClassSinavUygulamaOrnegi.pdf](#)
- [Kanıt2.2.2_AltÖlçüt 2.2.Öğrenme Yönetim Sistemindeki ölçme ve değerlendirme araçları.pdf](#)
- [Kanıt2.2.3_AltÖlçüt2.2. ODTUClassta Sunulan Araçlar.pdf](#)
- [Kanıt2.2.4_AltÖlçüt2.2. Alternatif Değerlendirme Metotları Seminerler.pdf](#)
- [Kanıt2.2.5_AltÖlçüt2.2.Kayıt Dondurma İmkanları Duyurusu.pdf](#)

2. Öğrenci Kabulü ve Gelişimi

2.3 Diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılması

Uzaktan öğretim yöntemiyle alınan dersler ve notları bölüm ve programların müfredatlarında kabul edilmiştir. 2019-2020 Bahar döneminde ve Yaz Okulunda mezun adayı olan öğrenciler uzaktan öğretim dönemleri sonunda almış oldukları derslerden başarılı oldukları için mezuniyet işlemleri yapılarak ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda diplomalarını almışlardır. Benzer şekilde çift ana dal diplomaları ve yan dal sertifikalarını da almışlardır. Uzaktan öğretim döneminde alınıp başarılı olunan dersler üniversite dereceleri belirlenirken de kabul edilmiştir. Lisansüstü programlara sayılmak üzere lisans programında ve özel öğrencilikte alınan dersler lisansüstü programlara sayılmıştır. Program değişikliği yapan öğrencilerde de mevcut not sistemini veya Kaldı/Geçti not sistemini seçen öğrencilerin dersleri yapılan intibaklarda kabul edilmiştir (Kanıt 2.3.1).

Yatay geçiş, çift ana dal, yan dal programlarına başvuru ve kabul süreçlerinde de uzaktan öğretim kapsamında alınan ders ve ders notları kabul edilerek mevcut not sistemi veya Kaldı/Geçti not sistemini seçen öğrencilerin dersleri yapılan intibaklarda kabul edilmiştir. Uzaktan öğretim döneminde alınıp başarılı olunan dersler ön koşul yeterliliğini de sağlamış olarak kabul edilmiştir.

Erasmus/Exchange vb. değişim programları kapsamında da yurt dışı yükseköğretim kurumlarında uzaktan öğretim şeklinde alınan dersler ODTÜ’de intibak işlemlerinde kabul edilmiştir. Uzaktan öğretim şeklinde ders alan öğrenciler de bu programlara başvuruda bulunabilmişlerdir. Benzer şekilde Uluslararası Ortak Programlarda da (SUNY) uzaktan öğretim şeklinde alınan dersler kabul edilmiştir.

Temel İngilizce Hazırlık sınıfında uzaktan öğretim dönemleri sonunda çevrim içi olarak yapılan İngilizce Yeterlik sınavında gerekli başarıyı sağlayan öğrenciler lisans programlarına kabul edilmişlerdir.

Yapılan düzenlemelere ilişkin <http://oidb.metu.edu.tr/tr/duyuru/2019-2020-bahar-dönemi-ile-ilgili-sikca-sorulan-sorular> web adresinde detay bilgi bulunmaktadır (Kanıt 2.3.2).

Diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılması

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma yollarla elde edilmiş diploma, derece ve diğer yeterliliklerin tanınması ve sertifikalandırılmasına ilişkin uygulamalardan elde edilen bulgular, sistematik olarak izlenerek paydaşlarla birlikte değerlendirilmekte ve izlem sonuçlarına göre önlem alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.3.1_AltOlcut2.3 Akademik Yılı Diploma Dağıtımı Hakkında Bilgilendirme.pdf](#)
- [Kanıt2.3.2_AltOlcut2.3.OIDBSıkcaSorulanSorular.pdf](#)

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

2.4 Öğretim yöntem ve teknikleri

Dersler senkron veya asenkron yöntemlerle işlenmektedir. Senkron derslerde öğretim elemanı öğrencilerle aynı zamanda sanal sınıfta buluşup dersini yapmaktadır. Asenkron derslerde farklı yöntemler tercih edilmekte, çoğunlukla öğretim elemanları ders videolarını kendileri ya da ODTÜ Görsel İşitsel Sistemler Araştırma Merkezi'nin desteği ile çekip ve ters yüz edilmiş öğrenme (*flipped classroom*) yapısı ile önce paylaşmakta ardından etkinliklerle öğrenci-içerik etkileşimini artırmaktadır. Derse öğrencinin katılımının artırılması için videolar etkileşimli video haline getirilerek öğrenciyi pasif izleyici durumunda çıkartıp ders anlatımı esnasında karşısına çıkan soruları cevaplaması da tercih edilen yöntemlerdendir. Bu yapı aynı zamanda ölçme değerlendirme sistemi ile entegre edildiği için video derslerin takibi ve etkileşimli videoda sorulan sorulara verilen cevapların başarı seviyesi ders değerlendirmesine eklenebilmiştir (Kanıt 2.4.1). Öğretim elemanlarına aktif ve etkileşimli öğretim yöntemlerine ilişkin seminerler (ters yüz edilmiş öğrenme, Web 2.0'da araçları, çevrim içi pedagoji, vb.) düzenlenmiştir (Kanıt 2.4.2).

Kütüphane servislerine kampüs dışından erişim için VPN ile bağlantı seçeneği etkin hale getirilmiştir. Bu sayede öğrenciler kütüphane tarafından sağlanan öğretim kaynaklarına farklı konulardan kolaylıkla erişebilmektedir.

Üniversite tarafından sunulan senkron araçlar ile çevrim içi ofis saati uygulamaları gerçekleştirilebilmektedir. Öğretim elemanlarına öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre ders içeriklerini düzenleme ve özelleştirme araçları sunulmakta ve bu konuda öğretim elemanlarına destek sağlanmaktadır (Kanıt 2.4.3).

Kütüphane tarafından Açık ders materyallerinin **Sierra**'ya yüklenmesi ve periyodik güncellemelerin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır (Aynı zamanda stratejik plan performans göstergesidir). **Coursera** gibi çevrim içi ders içeriği paylaşım platformları deneme erişimine açılmıştır. Ulusal ve uluslararası yayıncıların ücretsiz kaynak paylaşımları web sayfası üzerinden düzenli olarak paylaşılmıştır.

OpenMetu Akademik Arşiv platformu üzerinden ODTÜ adresli tüm akademik yayınlar üzerine oluşturulan Açık Erişim Sistemi kullanıma sunulmuştur (Kanıt 2.4.4). Yine aynı platform üzerinde tüm ODTÜ adresli tezler erişime açılmıştır. Uzaktan eğitimi destekleme amaçlı, çevrim içi kaynak danışma, referans, ödünç alma ve iade, kütüphaneler arası işbirliği gibi kütüphane hizmetleri referans@metu.edu.tr ve lib-hot-line@metu.edu.tr e-posta adresleri üzerinden kesintisiz devam etmiştir.

2.5 Ölçme ve değerlendirme

Öğretim elemanlarına Öğrenme Yönetim Sistemindeki ölçme ve değerlendirme araçları ile ilgili uygulamalı eğitimler verilmiş, öğretim elemanlarının ölçme değerlendirme konusunda deneyimlerini paylaştıkları bilgilendirme videoları çekilmiştir. Öğretim yönetim sisteminde active quiz ve quiz uygulamaları yer almaktadır. Bu uygulamalar ile ilgili seminerler düzenlenmiştir. Bunlara ek olarak senkron araçlar da ölçme değerlendirme etkinlikleri için kullanılabilir (Kanıt 2.5.1)

Teknolojik olarak altyapıda ölçme değerlendirme araçları ve yöntemleri öğretim elemanlarından gelen talepler doğrultusunda geliştirilip öğrenme yönetim sistemine eklenmiştir. Ayrıca portfolyo, ödev, proje, iş birliği içinde çalışma ortamları, sanal programlama laboratuvarı ve forumlar gibi performansı ortaya çıkaracak ve değerlendirecek araçlar mevcuttur (Kanıt 2.5.2) .

2.6 Öğrenci geri bildirimleri

Öğrenciler uzaktan/karma eğitim süreçlerine ilişkin geri bildirimlerini ODTUClass uygulaması üzerinden aktarmaktadırlar (Kanıt 2.6.1). ODTUClass sınıf içerisinde ve dışında öğrencilere kaynak, etkinlik/ödev ve farklı öğrenim araçları sunmayı sağlayarak dersleri destekleyen çevrim içi bir platformdur. Bu sistemin sunduğu öğrenim ortamında öğrenciler, ilgili kaynak ve etkinliklere istenilen yerde ve zamanda ulaşma imkânı bulmaktadır. Sunduğu hizmetler temel olarak dört ana maddede sıralanabilir:

1. Ders kaynak ve etkinliklerinin sürekli bir şekilde aktarılmasını sağlar.
2. Ders yönetimini sağlayan düzenli bir yapı sunar.
3. İletişim, birlikte çalışma, planlama ve görev yönetim otomasyonu gibi güçlü öğrenim araçları sunar.
4. Youtube, arama motorları ve sosyal ağ bağlantıları gibi araçların güvenle derse entegre edilmesini ve kullanılmasını sağlar.

Uzaktan öğretime geçilen 2019-2020 Bahar Döneminde ders değerlendirme anketleri uzaktan öğretime göre uyarlanmış ve çevrim içi yöntemlerle yapılmıştır (Kanıt 2.6.2). 2020/2021 Güz Dönemi içinde benzer yöntem uygulanacak olup ders değerlendirme anketleri bu doğrultuda geliştirilmektedir.

Öğretim yöntem ve teknikleri (Aktif, disiplinlerarası çalışma, etkileşimli, araştırma/öğrenme odaklı)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma öğretim süreçlerinde; uzaktan/karma eğitime uygun, aktif ve etkileşimli öğrenci katılımını sağlayan güncel, disiplinlerarası çalışmaya teşvik eden ve araştırma/öğrenme ve öğrenci odaklı öğretim uygulamalarından elde edilen bulgular sistematik olarak izlenerek paydaşlarla birlikte değerlendirilmekte ve izlem sonuçlarına göre önlem alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.4.1_AltOlcut2.4.OrnekUygulama.pdf](#)
- [Kanıt2.4.2_AltOlcut2.4.KeepTeachintatODTU.pdf](#)
- [Kanıt2.4.3_AltOlcut2.4.-facultyresource_teaching_remotely.pdf](#)
- [Kanıt2.4.4_AltOlcut2.4.Koronavirüs \(Covid-19\) Salgını Sebebiyle Ücretsiz Erişime Açılan Kaynaklar.pdf](#)

Ölçme ve değerlendirme (Öğrencilerin özelliklerine ve öğrenme düzeylerine göre farklılaştırılmış alternatif ölçme yöntem ve tekniklerine yer verme gibi)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma programlarda öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirmeye ilişkin uygulamalar vardır ve bu uygulamalardan bazı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu ölçme ve değerlendirme sisteminin sonuçlarının izlenmesi yapılmamaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.5.1_Active quiz ve quiz uygulamaları.pdf](#)
- [Kanıt2.5.2_AltOlcut2.5.Seminerler.pdf](#)

Öğrenci geri bildirimleri (Ders-öğretim üyesi-program-genel memnuniyet anketleri, talep ve öneri sistemleri)

Olgunluk Düzeyi: Tüm uzaktan/karma programlarda tüm öğrenci gruplarının geri bildirimlerinin alınmasına ilişkin uygulamalardan (geçerlilik ve güvenilirliği sağlanmış, farklı araçlar içeren) elde edilen bulgular, sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.6.1_AltOlcut2.6.ODTUCLASSGeriBildirimOrnekleri.pdf](#)
- [Kanıt2.6.2_AltOlcut2.6.OGEMOgrenciAnketi.pdf](#)

4. Öğretim Elemanları

2.7 Öğretim yetkinliği

Özellikle **ÖGEM** ve **UZEM**, öğretim elemanlarının dijital becerilerinin geliştirilmesi için her yıl düzenli seminerler vermektedir. Uygulamaların değerlendirilmesi, verilen eğitimlerin amacına ulaşım ulaşmadığını belirlemek için ayrıca öğrencilerin dijital yeterlilikleri ve derslerin teknoloji ile zenginleştirilmesiyle ilgili beklentilerini anlamak üzere **EDUCAUSE** tarafından tüm dünyada her yıl aynı anda yapılan araştırma çalışmasına Türkiye'den ODTÜ uzun yıllardır katılmaktadır. <https://www.educase.edu/>

Öğretim elemanlarının ihtiyaçları doğrultusunda düzenli olarak canlı çevrim içi seminerler düzenlenmekte (Kanıt 2.7.1), bu seminer kayıtları daha sonra tekrar izlenebilmesi için herkese açık web sitesinden yayınlanmaktadır. Buna ek olarak çeşitli araçların kullanımını adım adım öğreten kısa videolar hazırlanmakta ve paylaşılmaktadır. İhtiyaç duyan öğretim elemanlarına birebir eğitim desteği de verilmektedir.

Öğretim elemanlarının teknik ve pedagojik eğitim taleplerinin alınması için anket çalışması yapılmıştır. Eğitim planlaması anket sonuçları doğrultusunda yapılmaktadır (Kanıt 2.7.2).

Uzaktan Eğitim kapsamında verilmiş olan seminerler ve webinarların kayıtları <https://its.metu.edu.tr/uzaktanegitim/> adresinde düzenli olarak güncellenmektedir. UZEM web sayfasında öğretim üyeleri geri bildirimleri sıkça sorulan sorular başlığı altında düzenli olarak paylaşılmaktadır (Kanıt 2.7.3).

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından öğretim elemanları tarafından talep edilen araştırma yöntemlerini destekleyici kullanıcı eğitimleri çevrim içi olarak organize edilmektedir. Araştırma performanslarının artırılması, e-kitap ve danışma kaynaklarının etkili kullanılması, yayın yapma, editörlük ve hakemlik süreçlerinin daha etkili yürütülmesi gibi konularda, öğrenci ve akademisyenlerin, dünyanın önde gelen yayınevlerinin çevrim içi seminerleri hakkında bilgilendirilmeler düzenli olarak yapılmaktadır (Kanıt 2.7.4).

Öğretim yetkinliği (Aktif öğrenme, ölçme değerlendirme, yenilikçi yaklaşımlar, materyal geliştirme, yetkinlik kazandırma ve kalite güvence sistemi)

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçlerinde yer alan öğretim elemanlarının öğretim yetkinliğini geliştirmek üzere gerçekleştirilen uygulamalardan elde edilen bulgular sistematik olarak izlenmekte ve izlem sonuçları paydaşlarla birlikte değerlendirilerek önlemler alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.7.1_AltOlcut2.7Seminerler.pdf](#)
- [Kanıt2.7.2_AltOlcut2.7.Anket Formu_Uzaktan Eğitim Öğretim Üyesi Anketi.pdf](#)
- [Kanıt2.7.3_AltOlcut2.7.SikcaSorulanSorular.pdf](#)
- [Kanıt2.7.4_AltOlcut2.7. Kütüphane Aralık Ayı Çevrimiçi Seminerleri Duyurusu.pdf](#)

5. Öğrenme Kaynakları

2.8 Öğrenme kaynakları

Öğretim elemanları ders için kullandıkları tüm kaynakları ODTÜ öğrenme yönetim sisteminde tutmaktadır ve sadece öğrencilerin erişimine açıktır. İhtiyaç duyan öğretim elemanlarına ders video

çekimleri Görsel İşitsel Sistemler Araştırma ve Uygulama Merkezi (GİSAM) tarafından da yapılmaktadır. Diğer etkileşimli öğretim materyali geliştirmek isteyen öğretim elemanlarına Uzaktan Eğitim Merkezi tarafından destek sunulmaktadır (Kanıt 2.8.1).

2014 yılından beri kullanılmakta olan ODTUClass **Öğretim Yönetim Sistemi** öğretim elemanlarından gelen talepler ve yapılan araştırmalar doğrultusunda uygulanan geliştirmelerle üniversitemizin ihtiyaçlarını karşılayacak niteliklere sahiptir. ODTUClass'ın özelliklerini geliştirmek isteyen öğretim elemanlarımızın üzerinde çalışabilmesi, ortaya çıkan çözümlerin herkesin kullanımına sunulabilmesi ve geliştirme çalışmalarının koordinasyonu amacıyla bir çalışma alanı (Sandbox) hazırlanmıştır. Öğretim elemanlarımızın gönüllü olarak yürüttükleri bu çalışmalar ile yeni eklentiler geliştirilmiş ve Üniversitemize özgü çözümler üretilmiştir. ODTUClass sistemine yeni eklentilerle katkı sağlamak isteyen öğretim elemanlarımıza yaptıkları geliştirmeleri deneyebilecekleri bir platformda yetki verilmiştir (Kanıt 2.8.2). Değişen şartlar ve yeni ortaya çıkan araçlar takip edilerek öğrenme yönetim sistemi sürekli geliştirilmektedir. Yapılan geliştirmeler ve Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi ile öğrenme yönetim sistemi arasındaki entegrasyon sayesinde kurumumuza özel bir yapı oluşturulmuştur. Mobil uygulama ile de öğrenme yönetim sistemine kolaylıkla erişmek mümkündür. Öğrenci ve öğretim elemanlarının öğrenme yönetim sistemi ile ilgili soru ve sorunlarını cevaplamak üzere 7/24 hizmet vermekte olan bir e-posta listesi bulunmaktadır. Ayrıca öğretim elemanları ve öğrenciler için kullanım kılavuzları ve "Sıkça Sorulan Sorular" sayfaları mevcuttur.

İçerik geliştirme için öğrenme yönetim sisteminde var olan içerik geliştirme araçları kullanılabileceği gibi, ihtiyaç duyan öğretim elemanlarına ders video çekimleri GİSAM tarafından da yapılmaktadır (Kanıt 2.8.3). Ders içerikleri hazırlanırken dikkat edilmesi gereken konular ve içerik geliştirme araçları konusunda seminerler düzenlenmekte, seminerler kayıt altına alınarak UZEM web sayfasından yayınlanmaktadır. Diğer etkileşimli öğretim materyali geliştirmek isteyen öğretim elemanlarına UZEM tarafından birebir destek sunulmaktadır. Herkesin erişimine açık olan seminer kayıtları ve Üniversite dışına verilen seminerler ile bu alandaki deneyim ve bilgiler paylaşılmaktadır.

Öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması kapsamında ise; 2019-2020 Akademik Yılı Bahar Dönemi'nin uzaktan öğretim yöntemleriyle yürütülmeye başlanması ile birlikte, hızlıca internet desteği talep eden 700'den fazla öğrenciye AdımODTÜ üzerinden 3 ay boyunca ayda 100 TL internet bursu; 43 öğrenciye ise bilgisayar/laptop desteği sağlanmıştır. Benzer bir şekilde, 2020-2021 Akademik Yılı Güz Dönemi için de ihtiyacı olan öğrencilere destek olabilmek amacıyla gerekli planlamalar yapılmıştır (Kanıt 2.8.4).

2.9 Engelsiz üniversite

ÖGEM tarafından öğrencilere yönelik çeşitli seminerler yapıлып, ihtiyaç duyan öğrencilere destek sunulmaktadır. Engelsiz ODTÜ Birimi ile ÖGEM işbirliğinde, engelli öğrencilere yönelik hazırlanacak ders materyallerinde dikkat edilmesi gereken hususlar ile ilgili bir doküman hazırlanmış ve öğretim elemanları ile paylaşılmıştır (2.9.1). Öğrenme yönetim sistemi üzerinde yapılması gereken düzenlemeler konusunda öğretim elemanlarına sürekli destek sağlanmaktadır.

2019-2020 yılında kayıt olan ve kayıt sırasında engel durumu bildiren öğrencilerin listesi Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan istenmiş ve öğrenciler ile tek tek telefon aracılığı ile iletişime geçilerek birim ile ilgili bilgilendirme yapılmış, isteyen öğrencilerin birime kaydı yapılmıştır (Kanıt 2.9.2). Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından düzenli olarak sürdürülen öğrenci görüşmeleri çevrim içi olarak devam etmektedir. Yeni kayıt olan öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek için çevrim içi görüntülü görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

Akademik uyarlama hizmeti talep eden öğrenciler ile birim personeli telefon, e-posta ve gerektiğinde görüntülü görüşme yöntemleri ile görüşmeler yapmakta ve akademik uyarlama hizmetini çevrim içi koşullarda devam ettirmektedir. 2020-2021 Güz Döneminde, 2'si hazırlık öğrencisi olmak üzere toplam 16 öğrenci için 67 öğretim üyesine ve iki bölüm başkanlığına hitaben, hazırlık dersleri hariç 50 farklı ders için toplam 79 adet Akademik Uyarlama Mektubu yazılmıştır (Kanıt 2.9.3). Çevrim içi olarak gerçekleştirilen sınav uyarlamalarının teknik düzenlemeleri ile ilgili ODTUClass uzmanlarıyla iletişim sağlanmaktadır.

Ders partnerliği hizmeti kapsamında öğrenci asistanı ihtiyacına yönelik çevrim içi koşullarda

duyurular yapılmakta ve adaylarla görüşülmektedir. İlk defa çalışacak olan öğrenci asistanı ve hizmet alan öğrenci, görüntülü veya sesli görüşme aracılığı ile tanıştırmakta ve hizmetin çerçevesi oluşturulmaktadır. Öğrenciler ders partnerleriyle sesli veya görüntülü görüşme yöntemleriyle çalışmalarını sürdürmektedirler. 2020-2021 Güz Döneminde 4 adet ders partneri, öğrencilerle çalışmaya başlamıştır.

Not tutucu hizmeti kapsamında öğrenci asistanı ihtiyacına yönelik çevrim içi koşullarda duyurular yapılmakta ve adaylarla görüşülmektedir. Not tutucu öğrenciler derse katılarak tuttukları notları birim personeli aracılığı ile veya doğrudan hizmet alan öğrenciye e-posta aracılığı ile iletmektedir. 2020-2021 Güz Döneminde 3 adet not tutucu, öğrencilerle çalışmaya başlamıştır (Kanıt 2.9.4)

2019-2020 Bahar Döneminde öğrencilerin uzaktan öğretim deneyimlerini öğrenmek ve yaşadıkları zorluklara göre hizmetlerimizi düzenlemek adına bir uzaktan eğitim erişilebilirliği değerlendirme formu oluşturulmuş ve öğrencilerle paylaşılmıştır (Kanıt 2.9.5).

Engelsiz ODTÜ Birimi, bölümler ile iletişimini artırmak için her akademik bölümden bir öğretim üyesi Engelli Öğrenci Danışmanı olarak belirlenmiştir. Danışman olarak belirlenen öğretim üyeleri ile 2020-2021 Güz Dönemi başında çevrim içi bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Tüm öğretim üyelerinin dâhil olduğu bir mail grubu oluşturularak iletişim sağlanmaktadır. Engelli Öğrenci Danışmanlarımızın tam listesi web sayfamızda duyurulmuştur (Kanıt 2.9.6).

2020-2021 Güz Dönemi başında tüm öğretim üyelerini uzaktan öğretim sürecinde erişilebilirliğin desteklenmesi ve Birim hizmetlerinin uzaktan sürdürülmeye devam etmesi ile ilgili bilgilendirici duyuru yapılmıştır. Uzaktan eğitim destek sayfasına engelli öğrencilerin uzaktan öğretim süreçlerine destek olmak amacıyla bilgilendirici maddeler eklenmiştir.

NaturalReader Edu isimli sesli ekran okuyucu ve dönüştürücü programın 1 yıllık ücretsiz üyeliği Engelsiz ODTÜ Birimi adına başlatılmış ve öğrencilerimize duyurulmuştur (2.9.7). Öğrencilerin materyallerini erişilebilir formata dönüştürmek için Adobe Acrobat Pro DC yazılımının lisansı edinilmiştir.

2.10 Rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından öğretimsel açıdan ve Bilgi İşlem Merkezi tarafından da teknik açıdan destek hizmeti 7/24 sağlanmaktadır (Kanıt 2.10.1). Tüm problemler ve çözümleri kayıt altına alınmakta ve bu bilgiler doğrultusunda Sık Sorulan Sorular dokümanları güncellenmektedir. Sunulan hizmetin kalitesine yönelik anket çalışması da yapılmıştır (Kanıt 2.10.2).

ÖGEM tarafından Uzaktan eğitime geçiş sürecinin başından itibaren yaklaşık 45 öğrenciye bireysel destek hizmeti sunulmuş ve hali hazırda 11 öğrenciye çevrim içi bireysel destek sunulmaya devam edilmektedir.

- "Uzaktan Eğitimde Öğrenme İçin Öneriler" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.
- "Tips for Learning Remotely" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.
- "COVID-19 Salgını Boyunca Ruh Sağlığınızı Korumanız İçin Öneriler" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.
- Öğrenciler için "Study Tips for Remote Learning" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.
- "COVID-19 Salgını Boyunca Ruh Sağlığımızı Nasıl Koruyabiliriz?" videosu hazırlanmış ve web sayfası üzerinden YouTube linki olarak paylaşılmıştır.
- "Erteleme Nedenleri ve Baş Etme Yöntemleri" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.
- "Uzaktan Öğrenme için Çalışma Önerileri" dokümanı geliştirilmiş ve ogem.metu.edu.tr adresinden Uzaktan Öğrenme İçin ÖGEM Kaynakları başlığı altında paylaşılmıştır.

Bu materyallerin hepsi ayrıca ÖGEM'in Instagram, Twitter ve Facebook adresleri üzerinden öğrencilerle hazırlanan afiş ve görsellerle paylaşılarak daha fazla öğrencimize ulaşılmaya çalışılmaktadır. (Kanıt 2.10.3). Sağlık ve Rehberlik Merkezimiz tarafından UZEM ve GİSAM koordinasyonunda "Uzaktan Eğitim Süreci için Koruyucu Psikolojik Hizmet Hakkında Çevrimiçi Psikoloji" başlıklı bir seminer düzenlenmiştir (Kanıt 2.10.4). Seminer kaydı UZEM sitesinden paylaşılmaktadır.

Öğrenme kaynakları

Olgunluk Düzeyi: Kurumun uzaktan/karma eğitim öğretim faaliyetleri için tüm birimlerindeki uygun nicelik ve nitelikte, erişilebilir öğrenme kaynakları, kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yönetilmektedir; kurumun bu kapsamda kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt2.8.1_AltOlcut2.8Seminerler.pdf](#)
- [Kanıt2.8.2_AltOlcut2.8.ODTÜClass Geliştirme AlanıODTÜClass Sandbox Area.pdf](#)
- [Kanıt2.8.3_AltOlcut2.8.AsenkronveSenkronDersGeliştirme.pdf](#)
- [Kanıt2.8.4_AltOlcut2.8.AdımODTUDestekHizmetleri.pdf](#)

Engelsiz üniversite

Olgunluk Düzeyi: Kurumdaki tüm birimlerde sağlanan engelsiz uzaktan/karma eğitim uygulamaları kurumsal amaçlar doğrultusunda ve sürdürülebilir şekilde yönetilmektedir; kurumun bu kapsamda kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır veya kurum ödüllendirilmiştir.

Kanıtlar

- [Kanıt2.9.1_AltÖlçüt2.9Uzaktan Eğitim Destek sayfasına yapılan bilgilendirme.pdf](#)
- [Kanıt2.9.2_AltÖlçüt2.9.Hizmet Basvuru Formu.pdf](#)
- [Kanıt2.9.3_AltÖlçüt2.9.Öğrenci İletişimi _ Uyarlama Şeması.pdf](#)
- [Kanıt2.9.3_AltÖlçüt2.9.Örnek Akademik Uyarlama Başvuru Formu.pdf](#)
- [Kanıt2.9.3_AltÖlçüt2.9.Örnek Akademik Uyarlama Mektubu.pdf](#)
- [Kanıt2.9.3_AltÖlçüt2.9.Uzaktan eğitim sürecinde akademik uyarlama hizmeti işleyiş yönergesi.pdf](#)
- [Kanıt2.9.4_AltÖlçüt2.9.Uzaktan eğitim sürecinde ders partnerliği ve not tutucu hizmeti yönergesi. .pdf](#)
- [Kanıt2.9.5_AltÖlçüt2.9.Uzaktan Eğitim Erişilebilirliği Değerlendirme Formu.pdf](#)
- [Kanıt2.9.6_AltÖlçüt2.9.Engelli Öğrenci Danışmanları listesi.pdf](#)
- [Kanıt2.9.7_AltÖlçüt2.9.Natural Reader Edu Üyeliği Hakkında Bilgilendirme.pdf](#)

Rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri

Olgunluk Düzeyi: Kurumda uzaktan/karma eğitim hizmetlerine uygun nitelik ve nicelikte rehberlik, psikolojik danışmanlık ve kariyer hizmetleri tüm birimleri kapsayacak şekilde sağlanmaktadır. Ancak bu uygulamanın sonuçları izlenmemektedir.

Kanıtlar

- [Kanıt2.10.1_ODTU Etkili Uzaktan Eğitim Prensipleri ve Taktikleri-site.pdf](#)

- [Kanıt2.10.2_AltOlcut2.10.OGEMSeminerPsikoeğitimvbFaaliyetlerinOzeti.pdf](#)
- [Kanıt2.10.3_OGEM Uzaktan Eğitim Kaynakları.pdf](#)
- [Kanıt2.10.4_AltOlcut2.10. Uzaktan Eğitim Süreci için Koruyucu Psikolojik Hizmet Hakkında Çevrimiçi Psikoloji Semineri Duyurusu.pdf](#)

6. Programların İzlenmesi ve Güncellenmesi

2.11 Program çıktılarının izlenmesi ve güncellenmesi

ODTÜClass sınıf içerisinde ve dışında öğrencilere kaynak, etkinlik/ödev ve farklı öğrenim araçları sunmayı sağlayarak dersleri destekleyen çevrim içi bir platformdur. Bu sistemin sunduğu öğrenim ortamında öğrenciler, ilgili kaynak ve etkinliklere istenilen yerde ve zamanda ulaşma imkânı bulmaktadırlar (Kanıt 2.11.1). Sunduğu hizmetler temel olarak dört ana maddede sıralanabilir:

- Ders kaynak ve etkinliklerinin sürekli bir şekilde aktarılmasını sağlar.
- Ders yönetimini sağlayan düzenli bir yapı sunar.
- Müfredat geliştirme, iletişim, kolektif çalışma, planlama ve görev yönetim otomasyonu gibi güçlü öğrenim araçları sunar.
- Youtube, arama motorları ve sosyal ağ bağlantıları gibi araçların güvenle derse entegre edilmesi ve kullanılmasını sağlar.

Belirtilen araçlar, tekrarlanan yönetimsel görevleri ortadan kaldırarak, teknoloji uzmanı olmayı gerektirmeden, eğitimcilerin çevrim içi eğitim ortamları oluşturmalarını sağlamaktadır.

ODTÜClass'ın bu doğrultuda sunduğu önemli hizmetler ve açıklamaları şu şekildedir:

- Öğretim araçları: Tartışma panoları, etkinlik/ödev yükleme alanları, otomatik notlandırma, içerik yönetimi ve aktarılması, içerik oluşturma ve her-yerde-her-zaman kaynak ve etkinliklere ulaşma hizmetleri sunar.
- Ders içeriği yönetimi: Öğrenim kaynaklarını, etkinliklerini ve değerlendirmelerini kolaylıkla ekleme ve düzenleme olanağı sağlar.
- Medya çeşitliliğini destekleyen kullanıcı dostu yapısıyla ilgi çekici kaynaklar: İleri seviye teknik bilgiye ihtiyaç duymadan medya kaynaklarını ekleme ve görüntülüne imkânı sağlar.
- Bireyselleştirilmiş öğretim: Öğrencilerin öğrenim profilleri ve tercihlerine ulaşarak kaynak, etkinlik ve değerlendirmelerin öğrenci öğrenim tarzına uygun olarak oluşturulmasını sağlar.
- Proje tabanlı ve gerçeğe dayalı öğrenme deneyimleri: Sistem Wiki, Blog, Google Docs gibi grup çalışmalarına olanak sağlayan araçları ve sunum araçlarını desteklemekte ve hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için bireysel veya grup projelerini organize etmek ve yönetmek için gerekli araçları sunmaktadır.
- Öğrenci performansı analitik paketi: Farklı değerlendirme seçenekleri sunar ve değerlendirmelerin farklı yöntemlerle görüntülenmesini sağlar.
- İletişim/Görev/Organizasyon yönetimi özellikleri: Duyuru, hatırlatma, idari görev yönetimi gibi hizmetler sunar.

ODTÜClass 2013-2014 sonbahar döneminde pilot olarak denenmeye başlanmıştır. 2014-2015 Akademik yılında ise tüm okulun kullanımına açılmıştır. Öğretim Elemanları sisteme otomatik olarak eklenmektedir. Öğrenciler her dönem başında danışman onayını aldıktan sonra kayıtlı oldukları derslere otomatik olarak eklenmektedir. Buna ek olarak dönem boyunca öğrenci listelerinin güncel tutulması için gün içinde belli saatlerde ve öğrenciler ODTÜClass'a her giriş yaptığında kayıtlı oldukları dersler Öğrenci Bilgi Sistemi'nden kontrol edilerek gerekli değişiklikler yapılmaktadır (Kanıt 2.11.2).

Kullanım kılavuzu yönlendirmesi ile öğretim elemanlarının; ODTÜClass'a kolayca giriş yapabilme, varsayılan olarak gelen ders haftalarını görüntüleyebilme ve düzenleyebilme, haftalara amaçlarına

uygun kaynak ve etkinlik/ödev ekleyebilme, ekledikleri etkinlik/ödev ve kaynakları silebilme, düzenleyebilme, taşıyabilme ve gizleyebilme, öğrencilerin etkinlik/ödevlerine not girebilme, not çizelgesinde kategori oluşturabilme ve ilgili notları bu kategorilerde gruplayabilme, girmiş olduğu notları görüntüleyebilme, notları dışarıya aktarabilme, öğrencilerle iletişim için forum ekleyebilme, ilgili formu düzenleyebilme, silebilme ve kullanabilme, toplu ve tek tek mesaj gönderebilme, gelen mesajları görüntüleyebilme, asistan ekleyebilme yetilerine sahip olmaları beklenmektedir (Kanıt 2.11.3).

Program çıktılarının izlenmesi ve güncellenmesi (Hazırlık okullarındaki dil eğitim programlarını da kapsamaktadır.)

Olgunluk Düzeyi: Tüm uzaktan/karma program çıktılarının izlenmesine ilişkin uygulamalar gerçekleştirilmiş ve bazı sonuçlar elde edilmiştir. Ancak bu sonuçların değerlendirilmesi, karar almalarda ve güncellemelerde kullanılması gerçekleştirilmemiştir.

Kanıtlar

- [Kanıt2.11.1_AltOlcut2.11.ODTUClassDerslerinIzlenmesiGuncellenmesi.pdf](#)
- [Kanıt2.11.2_AltOlcut2.11.UzaktanEgitimdeKullanilanAraclar.pdf](#)
- [Kanıt2.11.3_AltOlcut2.11.Etkili Uzaktan Öğretim içinÇevrimİçiPedagoji.pdf](#)

YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

3.1 Süreç yönetim

2020-2021 eğitim-öğretim dönemi itibarıyla akademik birimlerdeki uzaktan eğitim süreçlerini desteklemek amacı ile Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi UZEM kurulmuştur (Kanıt 3.1.1) Uzaktan eğitimin sorunsuz devam edebilmesi ve bölümlerin UZEM koordinasyonunu sağlamak amacı ile Uzaktan Eğitim Koordinatörleri belirlenmiştir (Kanıt 3.1.2). Koordinatörlerin görevleri şöyledir:

- Bölüm düzeyinde uzaktan eğitim araçları (ODTUClass web konferans araçları, vb.) konusunda öğretim elemanlarına ve öğrencilere destek vermek,
- Bölüm dersleri için ODTUClass'ta birleştirilmiş ders oluşturmak,
- Gerekli durumlarda soru, sorun, talep ve önerileri Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne iletmek.

UZEM'in akademik birimler ile doğrudan iletişim içerisinde olabilmesi, öğretim elemanlarının ihtiyaçlarının öğrenilmesi ve desteklenmesi amacıyla tüm bölümlerde belirlenen Uzaktan Eğitim Koordinatörleri aracılığı ile mevcut kaynaklar ve yeni gelişmelerle ilgili bilgilendirmeler birimler ile doğrudan iletişim içerisinde yürütülmektedir (Kanıt 3.1.3).

Covid-19 Pandemisi nedeni ile Uzaktan Eğitime geçilmesi sonrasında öğrencilerin ders kayıt işlemleri sürecinde (Etkileşimli ders kayıtları ve danışman onayları) öğrenci ve danışmanın yüz yüz gelmeden ders kayıt sürecini tamamlamasını sağlayacak bir düzenlemeye gidilmiştir. Ayrıca daha önce yüz yüze yapılan lisansüstü yeni kayıt süreci, yatay geçiş başvuru ve kayıt süreci, özel öğrenci kayıtları gibi süreçler için çevrim içi yöntemler geliştirilmektedir. Üniversiteye yeni kayıt yaptıran öğrencilerin kimlikleri adreslerine kargo ile gönderilmiştir.

Süreç yönetimi

Olgunluk Düzeyi: Kurumda uzaktan/karma eğitime ilişkin olarak stratejik hedeflerle uyumlu ve tüm alanları kapsayan süreç yönetim modeli sürdürülebilir ve olgunlaşmış uygulamalarla kurumun tamamında benimsemiş ve güvence altına alınmıştır; bu hususta kurumun kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanıt3.1.1_Altölçüt3.1.UZEMKurulmasıSenatoKararı.pdf](#)
- [Kanıt3.1.2_AltÖlçüt3.1.UzaktanEgitim_KoordinatorleriListesi.pdf](#)
- [Kanıt3.1.3_AltÖlçüt3.1.FakültelerTemsilciAtamaYazısı.pdf](#)
- [Kanıt3.1.3_AltÖlçüt3.1.EnstitülerTemsilciAtamaYazısı.pdf](#)

2. Bilgi Yönetim Sistemi

3.2 Bilgi güvenliği ve güvenilirliği

Uzaktan eğitim süreçlerinde bilgi güvenliği ve etik boyutları **Kişisel Verileri Koruma Komisyonu (KVKK)** tarafından yürütülmektedir. Resmi Gazete'de 07.04.2016 tarihinde yayınlanarak uygulamaya alınan 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu ile ODTÜ tüzel kişiliği veri sorumlusu durumundadır. ODTÜ'de Kişisel Verileri Koruma Kanunu ile ilgili olarak, Üniversitemiz süreçlerinin yasaya uyumu için çalışmalarını KVKK haftalık düzenli toplantılar ile sürdürmektedir.

Komasyon web sitesinde ODTÜ genelinde KVKK ile ilgili en çok karşılaşılan sorular "Sıkça Sorulan Sorular" altında sunulmaktadır. Bunlar arasında çevrim içi dersler, ders içi değerlendirme ve sınavlar ile ilgilide bilgilendirmeler bulunmaktadır (Kanit 3.2.1).

Uzaktan eğitim sürecinde derslerde kullanılmak üzere farklı video konferans yazılımları öğretim elemanlarının kullanımına sunulmuştur. Bu yazılımlardan bir bölümü yurt dışı menşelidir ve kişisel verilerin korunduğuna dair taahhütnameler alınmıştır. Taahhütnamelerin yeterliliğiyle ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurumu'ndan onay istenmiştir. Gelecek yanıtta göre bu yazılımların kullanımıyla ilgili duyuru güncellenecektir. Yanıt beklenen bu sürede; öğrencilerden sınav sırasında açık rıza alınmaksızın kamera açması istenecek ise sınavlar ODTÜ içinde verileri işleyen yazılımlar kullanılarak yürütülmektedir. ODTÜ içinde verileri işleyen yazılımın (Big Blue Button) kullanıldığı durumlarda Çevrim içi Sınav Süreci Aydınlatma Metninin kullanılması yeterli olmaktadır (Kanit 3.2.2).

Öğrencilerin açık rıza verdiği durumda ODTÜ dışında veri işleyen yazılımlar kullanılabilir. ODTÜ dışında veri işleyen Cisco Webex, Zoom gibi yazılımlar sınavda veya derste kullanıldığı durumda öğrenciden kamera açması istenmekte her öğrenciden açık rıza alınması zorunlu tutulmaktadır. Açık rıza verilmeyen durumlarda öğrencinin sınava girme hakkı saklı tutulup, öğrenci açık rıza vermediği için herhangi bir hak kaybına uğramamaktadır. Bu öğrenciler için sınavda ODTÜ içinde verileri işleyen yazılım (Big Blue Button) kullanılmaktadır.

Uzaktan Eğitim süreçleri, öğrenme yönetim sistemi üzerinden sürdürülmektedir. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında alınması gereken önlemler ile ilgili kullanıcılara bilgilendirme yapılmış ve açık formu şablonu kullanıma sunulmuştur (Kanit 3.2.3). Telif hakları konusunda broşür hazırlanıp web sitesinde paylaşılmıştır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında;

- Ders süreçleri ve çevrim içi sınav süreçleri ile ilgili aydınlatma metinleri oluşturulmuş ve ilgili kişilerin bilgilendirilmesi yapılmıştır (Kanit 3.2.4).
- Sınav güvenliğini sağlanması için kullanılan yazılımlardan bazılarının yurt dışına veri aktardığı düşünülmektedir, bu nedenle kanuna uyum için ilgili kişiden (öğrencilerden) bu yazılımların sınavlarda kullanılabilmesi için açık rıza alınması için gerekli çalışmalar yapılmıştır. Buna ek olarak bu yazılım firmalarından taahhütnameler alınarak KVKK Kurumunun onayına sunulmuştur.
- Fakülte, Bölüm ve Enstitü yöneticilerine KVKK konusunda eğitim verilmiştir.

Bilgi güvenliği bağlamında yapılanlar;

- Telif hakları konusunda broşür hazırlanıp web sitesinde paylaşılmıştır.
- Uzaktan eğitim sunucularının hizmet durdurma saldırısı sonucu erişilemez olmasının engellenmesi için güvenlik duvarında DDoS önlemleri alınmıştır.
- Uzaktan eğitim kayıtlarının tutulmakta olduğu sunuculara yönelik saldırıların belirlenmesi ve önlenmesi için güvenlik duvarında saldırı tespit ve önleme sistemi çalıştırılmaktadır.
- Uzaktan eğitim sunucularının iz kayıt (log) bilgileri merkezi log sunucusuna gönderilmektedir. Sorunu anında iz kayıtların yok olması engellenmiştir.
- Kötü niyetli kişilerin ağ katmanından elde edecekleri kullanıcı adı ve parola ikilisi ile yetkisiz olarak uzaktan eğitim sunucularına erişmesi "https" güvenli bağlantı yöntemi ile merkezi kimlik doğrulama sistemindeki kullanıcı kodu ve parola ikilisi ile bağlanmaları sayesinde engellenmiştir.
- Uzaktan eğitim sunucularının kapasite takibi 7/24 yapılmakta ve kapasite aşımı yaşanmadan müdahale edilmektedir.
- Uzaktan eğitim sunucuları fiziksel olarak sadece yetkili personelin erişebileceği yapay iklimlendirilmesi ve sürekli güç kaynağı yedekli olan sistem odasında barındırılmaktadır.
- Uzaktan eğitim sunucularına Cumhurbaşkanlığı Digital Dönüşüm Ofisi tarafından yayınlanan Bilgi

ve İletişim Güvenliği Rehberi belgesinde yer alan "İşletim Sistemi Sıkılaştırma", "Veri Tabanı Sıkılaştırma" ve "Sunucu Sıkılaştırma" tedbirlerinden 1. seviyedekiler uygulanmaktadır.

- Uzaktan eğitim sunucuları her ay zafiyet taramasından geçirilmektedir ve raporları ilgili birimlere sunulmaktadır (Şu ana kadar CVSS ölçüsünde yüksek ya da kritik düzeyde zafiyete rastlanmamıştır).
- Uzaktan eğitim sürecinde kritik idari birim olan Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ISO27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Standardı sertifikasına sahiptir ve bu sertifikanın gerekliliklerine yerine getirmektedir.

Bilgi güvenliği ve güvenilirliği

Olgunluk Düzeyi: Uzaktan/karma eğitim süreçleri içerisinde bilginin güvenliği ve güvenilirliği sürdürülebilir ve olgunlaşmış uygulamalarla benimsenmiş ve güvence altına alınmıştır; bu hususta kurumun kendine özgü ve yenilikçi birçok uygulaması bulunmakta ve bu uygulamaların bir kısmı diğer kurumlar tarafından örnek alınmaktadır.

Kanıtlar

- [Kanit3.2.1_AltOlcut3.2.Kişisel Verileri Koruma Komisyonu Web Sayfası.pdf](#)
- [Kanit3.2.2_AltOlcut3.2_Aydınlatma_Metni_oidb_cevrimici_sinav_sureci.pdf](#)
- [Kanit3.2.3_AltÖlçüt3.2.Aydınlatma_Metni_OIDB_Uzaktan_Egitim_sureci.pdf](#)
- [Kanit3.2.4_AlOlcut3.2. Uzaktan Eğitim Kapsamında Öğrencilerin Ders Başarı Değerlendirmesi Hk Duyuru.pdf](#)